

4 курс МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ – 2018
НАВЧАЛЬНА КАРТА КУРСУ

Тематика лекційних занять з МВЗЛ (2018 р., II модуль, проф. О.О. Ісаєва)
Лекцій – 8 год.

1. Вивчення творів зарубіжної літератури в їх жанрово-родовій специфіці.
2. Аналіз і інтерпретація творів зарубіжної літератури у школі.
3. Медіаосвітні технології вивчення зарубіжної літератури.
4. Інтерактивні технології навчання зарубіжної літератури.

Тематика практичних і лабораторних занять з МВЗЛ (2018 р., II модуль)
Практичних – 8 год.;
Лабораторних – 5 год.

1. Особливості вивчення епічних творів зарубіжної літератури.
2. Особливості вивчення ліричних творів зарубіжної літератури.
3. Особливості вивчення ліро-епічних і драматичних творів зарубіжної літератури.
4. Аналіз і інтерпретація творів зарубіжної літератури. Прийоми аналізу художнього твору зарубіжної літератури.
5. Традиційні та новітні шляхи аналізу художнього твору зарубіжної літератури.
6. Медіаосвітні і інтерактивні технології навчання зарубіжної літератури.

Теми на самостійне опрацювання студентів:

1. Вивчення біографії письменника в основній і старшій школі.
2. Вивчення теоретико-літературних понять в шкільному курсі «Зарубіжна література».
3. Розвиток зв'язного мовлення учнів під час вивчення зарубіжної літератури.
4. Організація позакласного читання творів зарубіжної літератури у школі.
5. Види та форми позакласної роботи учнів із зарубіжної літератури.

ОРІЄНТОВНІ ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ І ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Практичне заняття № 1

Особливості вивчення епічних творів зарубіжної літератури

Випереджальне завдання:

- 1) **Опрацювати теоретико-методичний матеріал** за темою заняття (за конспектом лекції та іншими джерелами).

- 2) Підготувати план-конспект уроку зарубіжної літератури з вивчення епічного твору (твір, представлений в діючій навчальній програмі за вибором студента).

ПЛАН ЗАНЯТТЯ

1. Евристична бесіда за теоретичним матеріалом:

- Прокоментуйте думку про те, що «твір сам учить, як себе вивчати».
- Розкрийте особливості епосу як роду літератури.
- Схарактеризуйте основні види робіт, спрямовані на вивчення епічного твору.
- Проілюструйте на конкретному прикладі твору зарубіжної літератури (за діючою шкільною програмою), у чому полягає особливість роботи над ключовим(и) епізодом(ами) під час вивчення епічних творів у школі.
- Схарактеризуйте різні види переказу у ході роботи над епічним твором.
- Розкрийте особливості аналізу епічного твору (врахування ролі авторського «я»; спрямованість на цілісність сприйняття твору; урахування специфіки художнього слова у прозі: її конкретності, образності; необхідність увиразнення національної специфіки твору; використання сучасних прийомів роботи над образом персонажем в епічному творі).
- Прокоментуйте відомі вам творчі роботи різного характеру під час роботи над епічним твором.

2. Проведення фрагментів-уроків і колективний їх аналіз, спрямованих на вивчення епічного твору ЗЛ.

Література:

1. Гладишев В.В. Теорія і практика контекстного вивчення художніх творів у шкільному курсі зарубіжної літератури. – Миколаїв: Ліон, 2006. – 370 с.
2. Ісаєва О.О. Теорія і технологія розвитку читацької діяльності старшокласників у процесі вивчення зарубіжної літератури. – К., 2003, - 380 с.
3. Клименко Ж.В. Теорія і технологія вивчення перекладних художніх творів у старших класах загальноосвітньої школи: Монографія. – К., 2006.- 340 с.
4. Мірошніченко Л.Ф. Методика викладання світової літератури в середніх навчальних закладах : Підручник. – К.: Вища школа, 2007. – С. 268 -341.
5. Пасічник Є.А. Методика викладання української літератури в середніх навчальних закладах: Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти. – К.: Ленвіт, 2000. – С. 290 -316.
6. Токмань Г.Л. Методика викладання української літератури в старшій школі: екзистенціально-діалогічна концепція. – К.: Міленіум, 2002. – 320 с.

Практичне заняття № 2

Особливості вивчення ліричних творів зарубіжної літератури

Випереджальне завдання:

- 1. Опрацювати теоретико-методичний матеріал** за темою заняття (за конспектом лекції та іншими джерелами).
- 2. Підготувати план-конспект уроку** зарубіжної літератури з вивчення ліричного твору (твір, представлений в діючій навчальній програмі за вибором студента).

ПЛАН ЗАНЯТТЯ

- 1. Евристична бесіда за теоретичним матеріалом:**
 - Розкрийте особливості лірики як роду літератури.
 - Прокоментуйте особливості сприйняття учнями ліричних творів.
 - Схарактеризуйте специфіку вивчення ліричного твору в курсі зарубіжної літератури (аналіз образу ліричного героя, врахування суб'єктивності сприйняття лірики; роль виразного читання; робота з оригіналом, перекладами та підрядником ліричного твору; взаємозв'язок мистецтв під час вивчення ліричних творів тощо).
 - Назвіть етапи вивчення ліричного твору.
 - Прокоментуйте основні види творчих робіт під час вивчення творів зарубіжної літератури.
- 2. Проведення фрагментів-уроків і колективний їх аналіз, спрямованих на вивчення ліричного ЗЛ.**

Література:

1. Альбеткова Р.И. Учимся читать лирическое произведение. – М.: Дрофа, 2003. – 158 с.
2. Ісаєва О.О. Теорія і технологія розвитку читацької діяльності старшокласників у процесі вивчення зарубіжної літератури. – К., 2003, - 380 с.
3. Лотман Ю.М. О поэтах и поэзии: Анализ поэтического текста. – СПб. – 1996. – 846 с.
4. Клименко Ж.В. Теорія і технологія вивчення перекладних художніх творів у старших класах загальноосвітньої школи: Монографія. – К., 2006.- 340 с.
5. Мацапура В.І. Особливості лірики та різні підходи до її аналізу // Зарубіжна література в навчальних закладах. – 1998. – №11. – С. 6-10
6. Мірошніченко Л.Ф. Методика викладання світової літератури в середніх навчальних закладах : Підручник. – К.: Вища школа, 2007. – С. 268 -341.
7. Медведєв В. П. Изучение лирики в школе. Кн. для учителя. М., 1985.
8. Пасічник Є.А. Методика викладання української літератури в середніх навчальних закладах: Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти. – К.: Ленвіт, 2000. – С. 290 -316.
9. Токмань Г.Л. Методика викладання української літератури в старшій школі: екзистенціально-діалогічна концепція. – К.: Міленіум, 2002. – 320 с

Практичне заняття № 3

Особливості вивчення ліро-епічних і драматичних творів творів зарубіжної літератури

Випереджальне завдання:

1. **Опрацювати теоретико-методичний матеріал** за темою заняття (за конспектом лекції та іншими джерелами).
2. **Підготувати план-конспект уроку** зарубіжної літератури з вивчення епічного твору (твір, представлений в діючій навчальній програмі за вибором студента).

ПЛАН ЗАНЯТТЯ

1. Евристична бесіда за теоретичним матеріалом:

- *Розкрийте особливості ліро-епосу як міжродового утворення.*
- *Схарактеризуйте основні види робіт під час вивчення ліро-епічних творів.*
- *Поясніть, у чому полягає специфіка драми як роду літератури.*
- *Розкажіть, у чому полягають основні труднощі вивчення драматичних творів у школі.*
- *Прокоментуйте основні методичні прийоми та види робіт, що увиразнюють особливості вивчення драматичних творів.*

2. Проведення фрагментів-уроків і колективний їх аналіз, спрямованих на вивчення епічного твору ЗЛ.

Література:

1. Вітченко А.О. Теорія і технологія формування інтерпретаційної компетенції старшокласників у процесі вивчення світової драматургії. – Луганськ. 2007, - 326 с.
2. Ісаєва О.О. Теорія і технологія розвитку читацької діяльності старшокласників у процесі вивчення зарубіжної літератури. – К., 2003, - 380 с.
3. Клименко Ж.В. Теорія і технологія вивчення перекладних художніх творів у старших класах загальноосвітньої школи: Монографія. – К., 2006.- 340 с.
4. Мірошніченко Л.Ф. Методика викладання світової літератури в середніх навчальних закладах : Підручник. – К.: Вища школа, 2007. – С. 268 -341.
5. Пасічник Є.А. Методика викладання української літератури в середніх навчальних закладах: Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти. – К.: Ленвіт, 2000. – С. 290 -316.
6. Токмань Г.Л. Методика викладання української літератури в старшій школі: екзистенціально-діалогічна концепція. – К.: Міленіум, 2002. – 320 с
7. Ситченко А.Л. Навчально-технологічна концепція літературного аналізу: Монографія. – К.: Ленвіт, 2004. – С. 173-210.

Практичне заняття № 4

Аналіз та інтерпретація творів зарубіжної літератури в школі Прийоми аналізу художнього твору зарубіжної літератури.

Випереджальне завдання:

1. **Опрацювати теоретико-методичний матеріал** за темою заняття (за конспектом лекції та іншими джерелами).
2. **Підготувати план-конспект уроку** зарубіжної літератури, присвячений аналізу художнього твору (*вір, представлений в діючій навчальній програмі за вибором студента*), що містить специфічні для курсу ЗЛ прийом(и) аналізу художнього твору.

ПЛАН ЗАНЯТТЯ

1. Евристична бесіда за теоретичним матеріалом:

- Поясніть, як ви розумієте поняття «аналіз художнього твору».
- Розкрийте, у полягає специфіка, мета та основні завдання шкільного аналізу художнього твору.
- Поясніть, що таке інтерпретація художнього твору, Як вона співвідноситься з аналізом твору?
- Прокоментуйте тезу: «Концепція множинності інтерпретації не тотожна концепції вседозволеності і довільності інтерпретації».
- Поясніть, що таке реінтерпретація і постінтерпретація художнього твору.
- Розкрийте поняття: «прийом аналізу художнього твору».
- Назвіть специфічні для шкільного курсу зарубіжної літератури прийоми аналізу художнього твору.

2. Проведення фрагментів-уроків і колективний їх аналіз, спрямованих на аналіз художнього твору зарубіжної літератури з використання прийому/приймів, специфічних для курсу ЗЛ.

Література:

1. Гиршман М.М. Литературное произведение: Теория и практика анализа: Учебн. пособие. – М.: Высшая школа, 1991. – 160 с.
2. Ісаєва О.О. Теорія і технологія розвитку читацької діяльності старшокласників у процесі вивчення зарубіжної літератури. – К., 2003, - 380 с.
3. Ісаєва О.О. Концептуальні основи аналізу художнього тексту в школі (Про герменевтичну спрямованість цього аналізу) // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. – 2004. - № 6. – С. 2 –5.
4. Ісаєва О.О. Роздуми навколо проблеми аналізу та інтерпретації художнього твору в школі // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. – 2007. - № 2. – С. 29 – 31.
5. Квіт С.М. Основи герменевтики: Навч. посіб. – К.: Вид. дім «КМ Академія», 2003. – 192 с.

6. Клименко Ж.В. Теорія і технологія вивчення перекладних художніх творів у старших класах загальноосвітньої школи: Монографія. – К., 2006. – С. 206-249.
7. Мірошніченко Л.Ф. Методика викладання світової літератури в середніх навчальних закладах. – К.: Ленвіт, 2000. – 240 с.
8. Шалагінов Б.Б. Науковий та «шкільний» аналізи художнього тексту // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. – 2004. - № 6. – С. 7-9

Практичне заняття № 5

Традиційні та новітні шляхи аналізу художнього твору зарубіжної літератури.

Випереджальне завдання:

1. **Опрацювати теоретико-методичний матеріал** за темою заняття (за конспектом лекції та іншими джерелами).
2. **Підготувати план-конспект уроку** зарубіжної літератури, що демонструє один із шляхів аналізу художнього твору з (твір, представлений в діючій навчальній програмі за вибором студента).

ПЛАН ЗАНЯТТЯ

1. Евристична бесіда за теоретичним матеріалом:

- Розкрийте поняття «шлях аналізу художнього твору».
- Поясніть, як співвідносяться між собою поняття «прийом аналізу» і «шлях аналізу».
- Назвіть і прокоментуйте відомі вам традиційні шляхи аналізу художнього твору.
- Назвіть і прокоментуйте відомі вам новітні шляхи аналізу художнього твору зарубіжної літератури.

2. Проведення фрагментів-уроків і колективний їх аналіз, спрямованих на використання одного із шляхів аналізу художнього твору зарубіжної літератури.

Література:

1. Ісаєва О.О. Теорія і технологія розвитку читацької діяльності старшокласників у процесі вивчення зарубіжної літератури. – К., 2003, - 380 с.
2. Кирилюк З.В. Осмислювати змістовність форми //Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. – 2001. - № 9. - С 5 - 6.
3. Клименко Ж.В. Лекція 20. Навчання школярів аналізу твору з урахуванням його інокультурної природи// Всесвітня література в школах України. – 2015. - № 3. – С. 18-22.
4. Клименко Ж.В. специфіка аналізу та інтерпретації перекладних художніх творів у школі// Філологічний Олімп: офіційний електронний журнал . – 2016. - № 6. – С. 10-15.
5. Мірошніченко Л.Ф. Методика викладання світової літератури в середніх навчальних закладах. – К.: Ленвіт, 2000. – 240 с.

6. Ситченко А.Л. Навчально-технологічна концепція літературного аналізу: Монографія. – К.: Ленвіт, 2004. – 304 с.

Практичне заняття № 6

Медіаосвітні і інтерактивні технології навчання зарубіжної літератури

Випереджальне завдання:

- 1. Опрацювати теоретико-методичний матеріал** *за темою заняття (за конспектом лекції та іншими джерелами).*
- 2. Письмово проаналізувати один із медіатекстів** (на власний вибір), який може бути використаний у процесі вивчення ЗЛ у школі.
- 3. На вибір студента одне із завдань: підготувати план-конспект уроку зарубіжної літератури з використання інтерактивних технологій навчання; підготувати мультимедійну презентацію** на одну із навчальних тем шкільного курсу зарубіжної літератури.

ПЛАН ЗАНЯТТЯ

1. Евристична бесіда за теоретичним матеріалом:

- Розкрийте поняття «медіосвіта».
 - Які медіаосвітні технології можуть бути використані у процесі вивчення ЗЛ? Наведіть конкретні приклади.
 - Схарактеризуйте мету, завдання, переваги і вади мультимедійної презентації на уроці зарубіжної літератури.
 - Сформулюйте сучасні вимоги до створення навчальної презентації із ЗЛ (щодо її сценарію, текстової та ілюстративної частини, загального дизайну).
 - Прокоментуйте відомі вам інтерактивні технології навчання зарубіжної літератури.
- 2. Проведення фрагментів-уроків на одну із програмових навчальних тем з використанням інтерактивних технологій навчання ЗЛ і їх колективний аналіз.**
 - 3. Демонстрація мультимедійних презентацій на одну із навчальних тем шкільного курсу ЗЛ і їх аналіз.**

Література:

1. Богдан Л.С. Залучати учнів до сучасних методів роботи з художньою інформацією: З практики використання мультимедійних технологій, поєднання їх з інтерактивним навчанням// Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. –2005 . – N9 . – С.8-13 .

2. Бразговский Ф. Инструкция для недизайнеров: как правильно создать презентацию: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://tilda.education/articles-how-to-create-presentation#rec11411628>.
3. Долгінінська І.Ю. Видовищності має бути в міру: Про використання комп'ютера на уроці літератури // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. - 2009. - №3. - 29 с.
4. Ісаєва О.О. Інноваційні технології у викладанні зарубіжної літератури в школі // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. – 2005. - № 9. – С. 3 – 7.
5. Ісаєва О.О. Інтерактивні технології навчання зарубіжної літератури в школі// Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова. Серія №5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. – Випуск 14: збірник наукових праць. – К.: Вид-во НПУ імені М.П.Драгоманова, 2009. – С. 143- 148.
6. Ісаєва О. Комп'ютер на уроці літератури як методична проблема // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. – 2009. – № 5. – С. 2-5.
7. Ісаєва О. «Знайома незнайомка», або На що потрібно звернути увагу під час підготовки мультимедійної презентації на літературну тему// Всесвітня література в школах України. – 2017. - № 12 (438). – С. 2-4
8. Мітчел О. 5 правил создания эффективной презентации PowerPoint: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://presportal.ru/power-point/5-pravil-sozdaniya-effektivnoj-prezentacii-powerpoint/>.
9. Просвирина А. Правила создания презентации от Стива Джобса: [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<https://koloro.ua/blog/management/pravila-sozdaniya-prezentacii-ot-stiva-dzhobsa.html>.
10. Химера Н. Упровадження мультимедійних технологій на уроках зарубіжної літератури // Зарубіжна література. – 2010. – № 3-4. – С. 3-5.
11. Підлужняк Н.Г. ВИМОГИ ЩОДО СТРУКТУРИ, ЗМІСТУ Й ОФОРМЛЕННЯ ПРЕЗЕНТАЦІЇ Електронний ресурс. Режим доступу: <https://disted.edu.vn.ua/courses/learn/6218>